

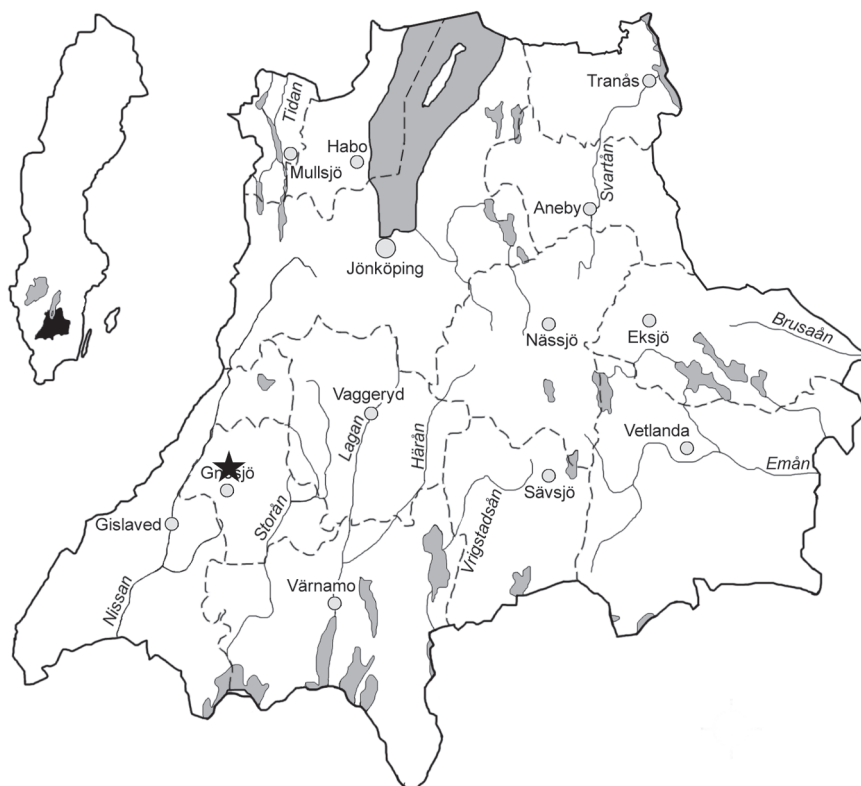
Gynnås 1:4

Arkeologisk utredning etapp 1 inför utvidgning
av grustäkt, Åsenhöga socken i Gnosjö kommun,
Jönköpings län

Gynnås 1:4

Arkeologisk utredning etapp 1 inför utvidgning av grustäkt i Åsenhöga socken, Gnosjö kommun

Rapport, foto och ritningar: Ann-Marie Nordman

Grafisk design: Anna Stålhammar

Tryck: Arkitektkopia, Jönköping

Jönköpings läns museum, Box 2133, 550 02 Jönköping

Tel: 036-30 18 00

E-post: info@jkpglm.se

www.jkpglm.se

Utdrag ur tryckta och ajourhållna ekonomiska kartor är återgivna enligt tillstånd:

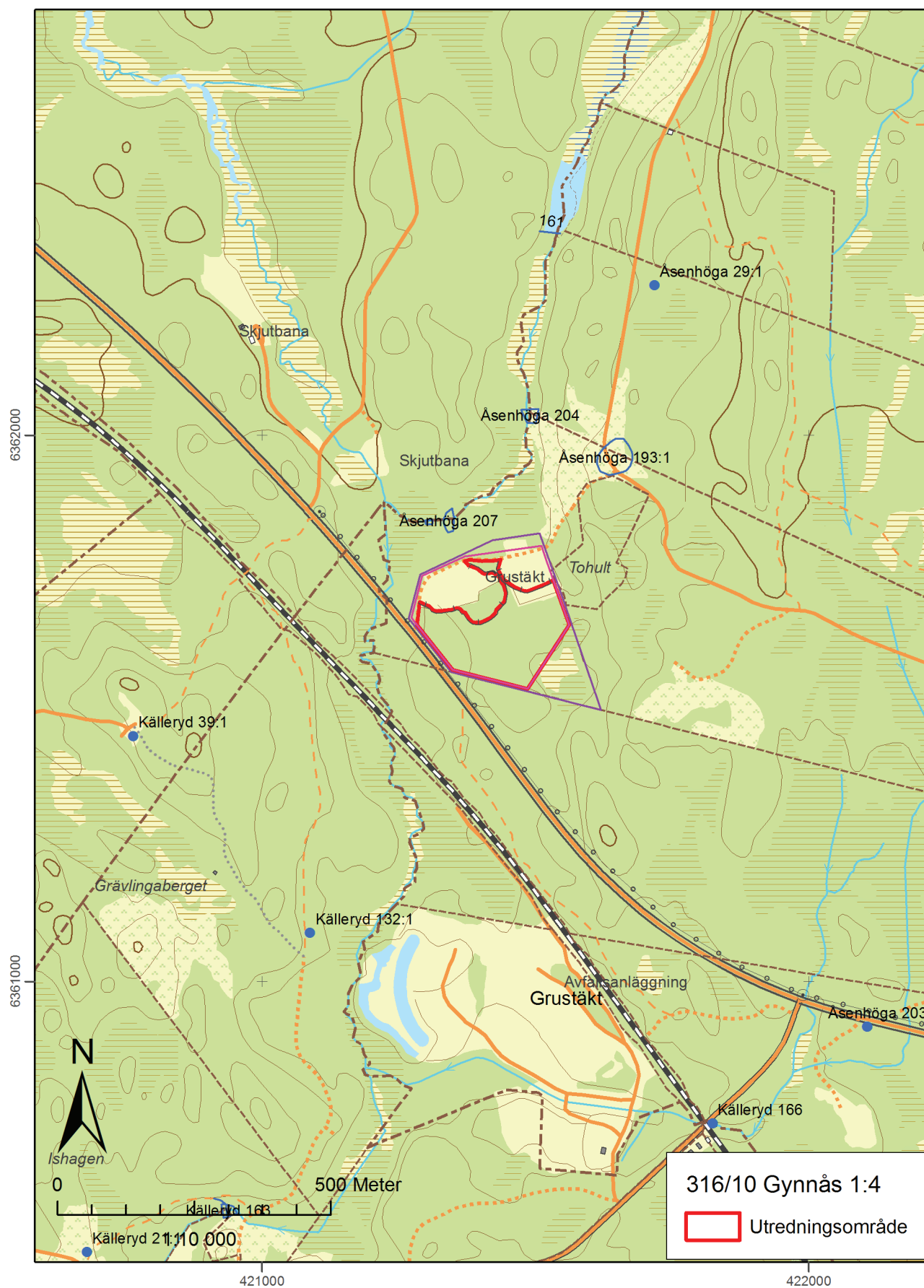
Ur karta © Lantmäteriet. Medgivande MS2007/04833.

ISSN: 1103-4076

© JÖNKÖPINGS LÄNS MUSEUM 2011

Innehåll

Inledning.....	5
Målsättning och metod	5
Topografi.....	5
Fornlämnings- och kulturmiljö.....	5
Resultat.....	6
Sammanfattning.....	6
Åtgärdsförslag.....	6
Administrativa uppgifter.....	8
Referenser.....	8

FIGUR 1. Utdrag ur digitala fastighetskartan. Utredningsområdet samt registrerade fornlämningar markerade. Skala 1:10 000.

Inledning

Med anledning av planerad utvidgning av grustäkt inom Gynnås 1:4, har Jönköpings läns museum genomfört en särskild arkeologisk utredning, etapp1. Uppdraget genomfördes i juni 2011. Utredningen omfattade 33 000 m² i skogsmark nordväst om Gnosjö tätort.

Beställare var Sandahls Entreprenad AB och ansvarig för utredning och rapport var Ann-Marie Nordman, antikvarie vid Jönköpings läns museum.

Målsättning och metod

Syftet med utredningen är att fastställa huruvida fasta forn- och kulturlämningar berörs av planerad etablering.

Utredningen omfattar arkivstudier, genomgång av äldre kartmaterial, fältinventering samt rapport. Läns museets topografiska arkiv, Riksantikvarieämbetets digitala fornminnesregister (FMIS), äldre antikvariska rapporter, hembygds litteratur samt ortnamn har granskats. Likaså har det äldre kartmaterialet i lantmäteriets databas över Åsenhöga socken granskats. Slutligen har planområdet inventerats. Påträffade kulturhistoriska lämningar har mätts in med hjälp av en GPS och handdator.

Topografi

Planområdet, beläget på 180-185 meter över havet, består i huvudsak av en mindre skogsbevuxen höjtplatå. I norr gränsar området till påbörjad täkt och i söder, mellan platån och väg 151 finns ett äldre, delvis igenvuxet, täktområde. I öst finns mindre våtmarker och i väst finns Källerydsån.

Fornlämnings- och kulturmiljö

Majoriteten av de registrerade lämningarna i närområdet utgörs av industrilämningar och torplämningar från historisk tid. Längs Källerydsån har ett antal kvarnar, sågar och dammvallar registrerats. Den närmaste kvarnlämningen (Åsenhöga RAÄ 207) ligger endast 100 meter norr om utredningsområdet. Cirka 300 meter åt nordöst finns ett område med fossil åker (Åsenhöga RAÄ 193) bestående av röjningsrösen.

Resultat

Utredningsområdet består av en ganska plan platå med glest växande tallar. Vid fältinventeringen påträffades två områden med skogsbrukslämningar inom utredningsområdet, dels kolningsgropar, dels två kolbottnar fördelade i två grupper. I den västliga gruppen (ID 1 på fig 2) finns tre kvadratiske kolningsgropar 2x2-3x3

m stora och 0,8-1,3 meter djupa. Den ena kolbotten är rund, 8 meter i diameter och 0,3 meter hög. Endast två meter från denna finns en kvadratisk 4x4 meter stor och 0,4 meter hög kolbotten. Den sistnämnda liknar närmast en liggmila, men läget på plan mark gör bedömningen svår. En enkel förundersökning borde ge svar på frågan.

Den andra gruppen (ID 2) består av två kolningsgropar i utredningsområdets östligaste del. Även dessa är kvadratiske, 2,5x2,5 meter stora och 0,7-1,4 meter djupa.

Sammanfattning

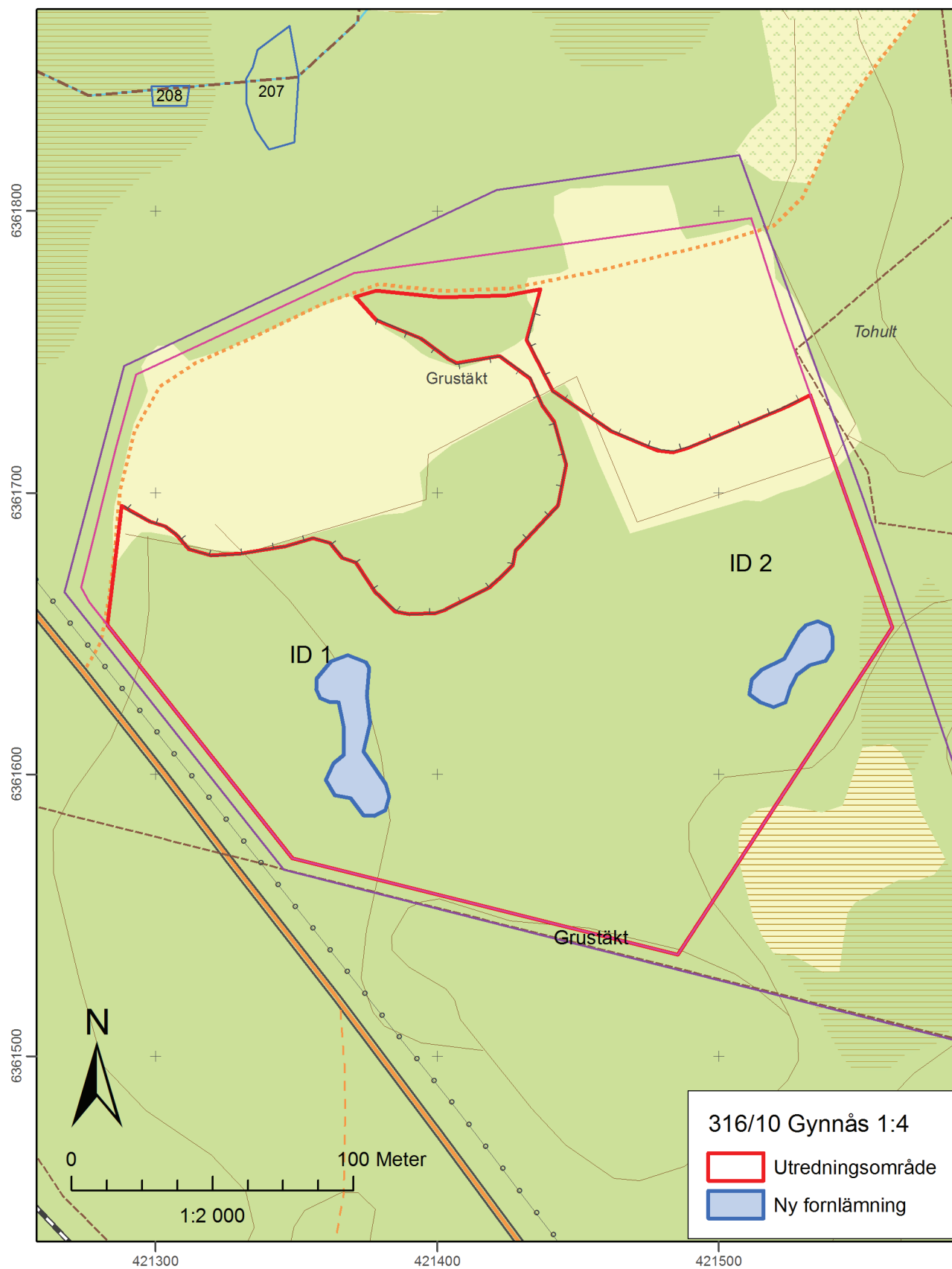
Vid en arkeologisk utredning, etapp 1, inom Gynnås 1:4 påträffades skogsbrukslämningar i form av sammanlagt fem kolningsgropar och två kolbottnar.

Åtgärdsförslag

Länsmuseet anser att det bör genomföras en arkeologisk förundersökning av kolningsgroparna samt den osäkra kolbotten.

Länsmuseet har samrått med länsstyrelsen angående åtgärdsförslagen.

ID	Lämningstyp	Beskrivning	Antikvarisk bedömning	Åtgärdsförslag
1	Område med skogsbrukslämningar	Ca 50x10-20 meter (N-S) stort område med tre kvadratiske kolningsgropar, 2x2-3x3 m stora och 0,8-1,3 m djupa samt två kolbottnar; den ena rund 8 m i diam och 0,3 m hög samt en kvadratisk 4x4 m stor och 0,4 m hög (möjlig liggmila).	Fast fornlämning	Förundersökning
2	Område med skogsbrukslämningar	Ca 30x10 m (NÖ-SV) stort område med två kvadratiske kolningsgropar, 2,5x2,5 m stora och 0,7 resp 1,4 m djupa. Vallar på S sidan av groparna.	Fast fornlämning	Förundersökning

FIGUR 2. Resultat av fältinventeringen. Jämför med tabell till vänster. Skala 1:2 000.

Administrativa uppgifter

Länsstyrelsens tillstånd: 431-5213-10
Jönköpings läns museums dnr: 316/10
Beställare: Sandahls Entreprenad AB
Ansvarig arkeolog: Ann-Marie Nordman
Fältarbetsid: 2011-06-14
Län: Jönköpings län
Kommun: Gnosjö kommun
Socken: Åsenhöga socken
Fastighetsbeteckning: Gynnås 1:4
Belägenhet: Ekonomiska kartans blad 6D 2a
Koordinater: X6361630 Y421440
Undersökningsyta: 33 000 m²

Dokumentationsmaterialet förvaras i Jönköpings läns museums arkiv.

Referenser

Arkiv

Jönköpings läns museums topografiska arkiv.

Lantmäteriverkets digitala arkiv

Vid en arkeologisk utredning, etapp 1, inom Gynnås 1:4 påträffades skogsbrukslämningar i form av sammanlagt fem kolningsgropar och två kolbottnar.